

Forslag

til

Lov om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

Fremsat den 4. november 1970 af *arbejdsministeren*.

§ 1.

I lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 131 af 29. april 1964, som ændret ved lov nr. 333 af 18. juni 1969, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 3, ændres „lærlingeloven af 7. maj 1937“ til „lov om lærlingeforhold“.

2. § 2, stk. 8, affattes således:

„Stk. 8. Såfremt en funktionær fortsætter i en virksomhed, efter at den har skiftet ejer, skal den tid, funktionæren har haft ansættelse i virksomheden som funktionær før ejerskiftet, medregnes ved beregningen af ansættelsestiden.“

3. Efter § 2 indsættes som ny § 2 a:

„§ 2 a. Såfremt en funktionær, der har været uafbrudt beskæftiget i samme virksomhed i 12, 15 eller 18 år, opsiges, skal arbejdsgiveren ved funktionærens fratreden udrede et beløb svarende til henholdsvis 1, 2 eller 3 måneders løn.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, såfremt funktionæren ved fratædelsen vil oppebære pension fra arbejdsgiveren eller folkepension.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse i tilfælde af uberettiget bortvisning.“

§ 2 a bliver herefter § 2 b.

4. I § 6, stk. 1, 2. pkt., ændres „§ 2, stk. 3“ til „§ 2, stk. 6.“

Arbejdsmin. 1. kt. j. nr. 10/1-9.

5. § 7, stk. 1, ophæves.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 1 og 2.

6. § 8 affattes således:

„§ 8. Dør en funktionær i ansættelsestiden, tilkommer der funktionærens ægtefælle eller børn under 18 år, over for hvem funktionæren har forsørgelsespligt, 1, 2 eller 3 måneders løn, når funktionæren ved dødsfaldet har haft ansættelse i virksomheden i henholdsvis 1, 2 eller 3 år.“

7. I § 9, stk. 3, ændres „2a“ til „2b“.

8. § 20, stk. 1, affattes således:

„§ 20. Såfremt en funktionær skal stille penge eller andre værdier som sikkerhed, skal det som sikkerhed stillede indsættes eller deponeres i et pengeinstitut og må kun hævnes ved arbejdsgiverens og funktionærens underskrift.“

9. Som nyt stk. 2 i § 21 indsættes:

„Stk. 2. Arbejdsministeren kan fastsætte regler, hvorefter bestemmelserne i §§ 2, 5 og 7, stk. 2, kan fraviges i særlige tilfælde, såfremt hensyn til funktionæren taler herfor.“

10. Som nyt stk. 3 i § 22 indsættes:

„Stk. 3. Ved kgl. anordning kan loven sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.“

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. april 1971.

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved lov nr. 77 af 20. marts 1964 blev der gennemført en række ændringer i funktionærloven af 9. juni 1948. Under forhandlingerne i det af folketinget nedsatte udvalg blev der opnået enighed mellem folketingsudvalget og arbejdsministeren om at gøre spørgsmålet om en eventuel udvidelse af funktionærbegrebet i lovens § 1 samt forskellige spørgsmål om de i lovens § 10 indeholdte bestemmelser om funktionærernes organisationsret og forhandlingsret til genstand for behandling i et af arbejdsministeren nedsat udvalg.

Udvalget, der blev nedsat den 20. maj 1964, fik efterfølgende til opgave tillige at optage spørgsmålet om en ændring af bestemmelsen i funktionærlovens § 8 om efterindtægt til overvejelse, således at reglerne om efterindtægt også kommer til at omfatte en kvindelig funktionærs ægtefælle.

Udvalget har i sin i december 1968 afgivne betænkning ikke fundet grundlag for at foreslå ændringer i funktionærlovens § 1 og § 10. Med hensyn til efterlønnsreglen i funktionærlovens § 8 har udvalget stillet forslag om, at der på dette punkt gennemføres en ligestilling mellem mandlige og kvindelige funktionærer, jfr. nedenfor.

Siden afgivelsen af udvalgets betænkning har der fra forskellig side været fremsat forslag om ændringer i funktionærloven. Disse forslag har bl.a. taget sigte på en sikring af de ældre funktionærers forhold.

Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer har således over for regeringen fremsat en række forslag om ændringer i funktionærloven, omfattende bl.a. det nævnte spørgsmål. Der har om disse forslag været ført forhandlinger med Fællesrådet.

Regeringen har på denne baggrund fundet det rimeligt at søge gennemført en begrænset revision af loven, hvorimod der efter regeringens opfattelse ikke på nuværende tidspunkt er behov for en mere gennemgribende revision af loven, hvorved regeringen bl.a. har lagt vægt på, at det foran nævnte udvalg ikke har fundet anledning til at foreslå ændringer i funktionærbegrebet eller i reglerne om organisations- og forhandlingsret.

Til lovforslagets enkelte bestemmelser bemærkes:

Ad nr. 1.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Ad nr. 2.

Efter den gældende bestemmelse kan der i tilfælde af, at en virksomhed skifter ejer og funkti-

næren fortsætter i virksomheden, træffes aftale om, at funktionæren ikke skal bevare sin før ejerskiftet erhvervede anciennitet.

Det foreslås, at adgangen til at træffe en sådan aftale ophæves.

Ad nr. 3.

Med henblik på at mildne overgangen til anden beskæftigelse for ældre funktionærer, der opsiges efter i en længere årrække at have været beskæftiget i samme virksomhed, stilles der forslag om indførelse af en bestemmelse om, at arbejdsgiveren ved funktionærens fratræden skal udrede et beløb svarende til 1, 2 eller 3 måneders løn, alt efter som den pågældende har været ansat i virksomheden i 12, 15 eller 18 år. Det er en selvfølge, at der udover den nævnte ydelse tilkommer funktionæren sædvanlig løn i opsigelsesperioden.

I stk. 2 foreslås det, at bestemmelsen ikke skal finde anvendelse, såfremt funktionæren ved fratrædelsen vil oppebære pension fra arbejdsgiveren eller folkepension, d.v.s. situationer der normalt indebærer, at den pågældende udtræder af arbejdsmarkedet.

Ad nr. 4.

Den foreslåede ændring er af redaktionel karakter.

Ad nr. 5.

Bestemmelsen må anses for overflødig og foreslås derfor ophævet.

Ad nr. 6.

Efter den gældende funktionærlovs § 8 tilkommer der ikke en enkemand efter en kvindelig funktionær efterløn.

Det foran nævnte udvalg om funktionærlovens §§ 1, 8 og 10 har i sin betænkning stillet forslag om, at der med hensyn til efterløn gennemføres ligestilling mellem mandlige og kvindelige funktionærer. Udvalget har herved henvist til, at den oprindelige baggrund for indførelse af en efterlønnsregel i funktionærloven var den efterlønnsordning, der efter den dagældende tjenestemandsløvgivning var gældende for statens tjenestemænd, at der ved tjenestemandsløven af 7. juni 1958 blev gennemført en nyordning, hvorefter efterindtægtsreglerne blev udvidet til at omfatte en kvindelig tjenestemand efterladte ægtefælle, og at det må anses for rimeligt, at der i overensstemmelse med denne ændring af efterindtægtsreglerne for statens tjenestemænd gennemføres en tilsvarende ligestilling mellem mandlige og kvindelige funktionærer.

Udvalget har samtidig foreslået, at bestemmelsen i den gældende funktionærlovs § 8, 2. punktum, hvorefter der tilkommer børn under 18 år efter en kvindelig funktionær efterløn, hvis faderen er død eller ikke ved moderens død har forsørgerpligt, ophæves, således at reglerne også for så vidt angår efterløn til børn herefter vil være ens for mandlige og kvindelige funktionærer.

Regeringen kan tiltræde de af udvalget fremsatte synspunkter, og der stilles derfor forslag om en ændring af funktionærlovens § 8 i overensstemmelse med udvalgets forslag.

Ad nr. 7.

Ændringen er redaktionel.

Ad nr. 8.

Der har fra funktionærside været fremsat ønske om, at bestemmelsen i funktionærlovens § 20, stk. 1, om en funktionærs sikkerhedsstillelse udvides til at omfatte sådanne tilfælde, hvor der stilles andet end et kontant beløb som sikkerhed.

Da det må anses for rimeligt også at beskytte funktionæren i sådanne tilfælde, foreslås reglen udvidet således, at den omfatter sikkerhedsstillelse såvel i form af penge som af andre værdier.

Ad nr. 9.

Det har fra funktionærside været fremført, at funktionærlovens bestemmelser om ufravigelighed i særlige tilfælde, f.eks. når det drejer sig om ansættelse af revalidender, vil kunne medføre, at ansættelse ikke finder sted, idet en arbejdsgiver

vil vægre sig ved at ansætte en revalidend under hensyn til de forpligtelser, som han derved påtager sig med hensyn til opsigelsesvarsel, løn under sygdom m.v.

Regeringen er enig i, at den omstændighed, at de i funktionærloven indeholdte bestemmelser ikke ved aftale mellem parterne kan fraviges til ugunst for funktionæren, i særlige tilfælde kan hindre etablering af funktionærforhold. Der stilles derfor forslag om, at arbejdsministeren kan fastsætte regler, hvorefter bestemmelserne i §§ 2, 5 og 7, stk. 2, (henholdsvis om opsigelsesvarsel m.v., løn under sygdom og løn under graviditet) kan fraviges i særlige tilfælde, såfremt hensyn til funktionæren taler herfor. De nævnte regler vil blive fastsat efter forhandling med socialministeriet, socialstyrelsen, revalidering og forsorg, samt arbejdsdirektoratet.

Ad nr. 10.

Da loven er fra tiden før den ved grundlovsrevisionen i 1953 gennemførte ændring af Grønlands statsretlige stilling, gælder den ikke for Grønland. Det er fundet ønskeligt at åbne mulighed for at sætte loven i kraft for Grønland.

Udover de foreslåede ændringer har det været overvejet at søge gennemført en ændring af bestemmelsen i lovens § 5, stk. 2, om adgang til opsigelse af en funktionær med 1 måneds varsel i tilfælde af funktionærens langvarige sygdom.

Det er imidlertid fundet rigtigst, at dette spørgsmål finder sin løsning i forbindelse med den kommende dagpengereform.

Lovforslagets pkt. 2, 3, 6, 8, 9 og 10 sammenholdt med gældende lovbestemmelser.

Gældende lovbestemmelser.

§ 2. — — —

Stk. 8. Såfremt en funktionær fortsætter i en virksomhed, efter at den har skiftet ejer, skal den tid, funktionæren har haft ansættelse i virksomheden som funktionær før ejerskiftet, medregnes ved beregningen af ansættelsestiden, medmindre modstående skriftlig aftale er truffet med den nye arbejdsgiver. Funktionæren har i tilfælde af fortsættelse hos den nye arbejdsgiver med bevarelse af tidligere gældende opsigelsesvarsel intet krav på den tidligere arbejdsgiver for undladt opsigelse.

§ 8. Ved en funktionærs død i ansættelsestiden tilkommer der hans efterlevende enke eller børn under 18 år, over for hvem han har forsørgerpligt, henholdsvis 1, 2 eller 3 måneders løn, eftersom funktionæren ved dødsfaldet havde haft ansættelse i virksomheden i henholdsvis 1, 2 eller 3 år. Samme ret tilkommer børn under 18 år efter en kvindelig funktionær, hvis faderen er død eller ikke ved moderens død har forsørgerpligt.

§ 20. Såfremt det af en arbejdsgiver forlanges, at en funktionær skal stille et konstant beløb i kaution, skal dette indsættes på bank- eller sparekassekonto og må kun kunne hæves ved arbejdsgiverens og funktionærens underskrift.

Forslaget.

2. § 2, stk. 8, affattes således:

„*Stk. 8.* Såfremt en funktionær fortsætter i en virksomhed, efter at den har skiftet ejer, skal den tid, funktionæren har haft ansættelse i virksomheden som funktionær før ejerskiftet, medregnes ved beregningen af ansættelsestiden.“

3. Efter § 2 indsættes som ny § 2 a:

„**§ 2 a.** Såfremt en funktionær, der har været uafbrudt beskæftiget i samme virksomhed i 12, 15 eller 18 år, opsiges, skal arbejdsgiveren ved funktionærens fratræden udrede et beløb svarende til henholdsvis 1, 2 eller 3 måneders løn.“

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse, såfremt funktionæren ved fratrædelsen vil oppebære pension fra arbejdsgiveren eller folkepension.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse i tilfælde af uberettiget bortvisning.“

§ 2 a bliver herefter § 2 b.

6. § 8 affattes således:

„**§ 8.** Dør en funktionær i ansættelsestiden, tilkommer der funktionærens ægtefælle eller børn under 18 år, over for hvem funktionæren har forsørgerpligt, 1, 2 eller 3 måneders løn, når funktionæren ved dødsfaldet har haft ansættelse i virksomheden i henholdsvis 1, 2 eller 3 år.“

8. § 20, stk. 1, affattes således:

„**§ 20.** Såfremt en funktionær skal stille penge eller andre værdier som sikkerhed, skal det som sikkerhed stillede indsættes eller deponeres i et pengeinstitut og må kun hæves ved arbejdsgiverens og funktionærens underskrift.“

*Gældende lovbestemmelser.**Forslaget.*

9. Som nyt *stk. 2* i § 21 indsættes:

„*Stk. 2.* Arbejdsministeren kan fastsætte regler, hvorefter bestemmelserne i §§ 2, 5 og 7, *stk. 2*, kan fraviges i særlige tilfælde, såfremt hensyn til funktionæren taler herfor.“

10. Som nyt *stk. 3* i § 22 indsættes:

„*Stk. 3.* Ved kgl. anordning kan loven sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.“